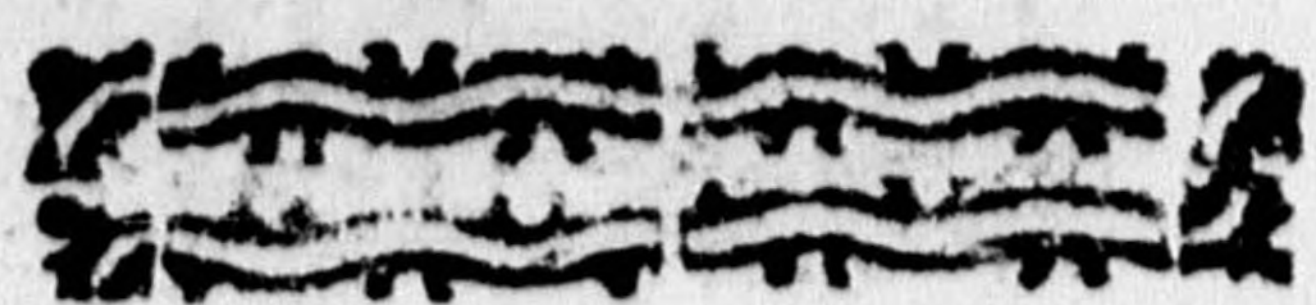

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Kedden 19. Juliusban 1791.

Mind itt van, a' mi van.

A' mi Fels. Urunk, F. Aszszonyunk, Ferentz fő Hertzeg, a' Palatinus és az egész Ts. Királyi Udvar még ugyan Bétsbe bé-nem érkeztenek, de úti társzerek még tegnap előtt meg-érkezvén, nints olyan szempillantás, melyben ohajtva ne várnának. — A' Prágai Koronázásra nagy készültek vagynak, és már az ide rendeltetett személyek készülnek. Az ide rendelt Tanácsosok 3 arany napi bért kapnak; a' Titoknakok 10 forintot, a' Concipisták 5 for. 30 krt; de ellenben mindeniknek egy egy tiszteletes Gála köntöst kelletik ezen Udvar pompára készíttetni. — — A' Szakizoniai Vállalató Fejedelem is nagy pompával fog itten jelen lenni. — Ugy értjük, hogy ő Felsege azt méltóztattatta volna leg-közelebb rendelni, hogy valami a'

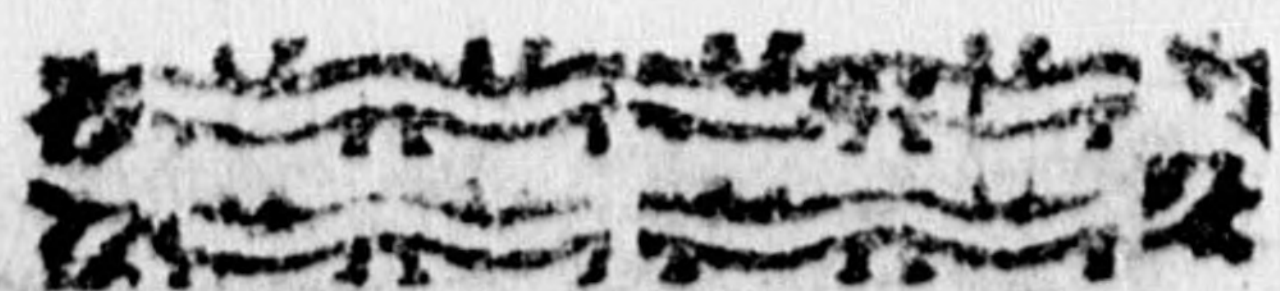

Lovas-sereg, ugy a' Gyalog-seregbéli főbb Tisztek ennek utánna semmi tollú bokkrétát nem fognak viselni. A' Gyalog-seregek közzül sokan illyentén tollú-bokkrétát viseltenek a' köz-legények és all Tisztek, mellyet mindenkor a' Kapitányok vettének a' magok Kompániájoknak, és így már ezek nagy költségtől menekedtenek meg. A' Lovas-seregnél a' bokkrétát a' Fejedelem adja a' Strázsamestertől fogva az utolsó köz-emberig; azért tsak ezeknél marad meg a' bokkréta. — A' *Kronika* nevű Ujságnak 55 dik Levelében az egész Portával való ügy el-van döjtve, és a' békességnek minden punktumai környülállásaival együtt le-vannak írva; de mi ezt még nem hiszszük, noha a' Pruszszus, katonáit szabadsággal botsásja, és uállunk is tsendesek a' hadi készületek. Ha igaz, a' békesség 14 nap alatt ki hirdetik — de *Báts Vármegyéből* nekünk azt írják, hogy ezen V-gyének lietve kelletik *Orsova* felé minden Tábori élésbéli dolgokat költöztetni, és a' múlt héten is 16 hajó fegyveres néppel meg terhelve ezvezt-le a' Pesti Dunán a' Török szélekre Morva fölől. — Nagyobb hir az, a' mit ugyan ezen *Kronikából* olvasunk, hogy a' *Muszka Tsászárné* terhes nyavallyában fekünnék, sőt a' mint ezen Level írja, talám meg is holt volna; de ezen hir annál többet veszt-el a' maga hitelességéből, mennél bizonyosabb az, hogy a' *Muszka* hireknek meghallásában a' mi Udvarunk az első; itt pedig *Béts*-ben még eddig semmi hire liets ennek. — Nagy reménységünk vagyon azonban, hogy a' közönséges békesség' trombitája minden órán meg-hangzik — sőt közönséges Levelékből-is olvashatjuk, hogy *Muszka Ország, Aultria, Pruszszia és Svétia* egy 4-es frigyet kötötenek volna együtt, mely egész *Europát* más köntösbe fogná öltöztetni. Az iratik, hogy ama fáradhatatlan bölts Monárkha a' *Svédek Gustávja* volna ezen egész Frigynek fel-talált és végre-is hajtott Mestere. Ezen négyes frigy-től mondatik függeni az egész békesség állapotja, és hozszason le-vagyon írva ezen egész frigynek mind a

punk.

punktuma. Tartományok vagynak el-oltsva, el-tserélve és el-változtatva; de mi ezeket csak akkor fogjuk le-írni, midőn igaznak lenni által látjuk — ha igaz — minden óran ki-üti a' szeg a' zsákból magát. — Hogy *Europának* Ege a' vérrel letét fellegektől kezd világosodni, az is egy jele — hogy az idegen Udvaroknál lévő Ministerek többnyire feredőbe mennek!!! — Azt erősítik, hogy a' Szakszoniai Választó Fejedelelné viselős volna, melyen a' Szakszoknak ki-mondhatatlan örömeke vagyon; és ohajtják, hogy bártsák ezen Fejedelelné egy Hertzeget szülne a' Lengyel Koronának. — Senki a' Lengyeleket nagyobbban nem betsülli most, mint Frantzia Ország. Bámulják ezeknek titkon és tsendesesen, minden vér ontás nélkül véghez vitt *revolutiojokat*, és mostani szerentsés állapotjokat mint egy örömmel irigylik. — — *Varsóból* azt írják, hogy a' *Krakkai* Ország Követje Szoltik Ur a' Lengyel Gyűlésben így beszélt volna: „Uraim! A' mi Külső Udvaroknál lévő Követeink arra intenek bennünket, hogy az Ország gyűlésével lielsünk és szemesek légyünk; mert iminően omannan a' Külső Udvaroktól sok pénz küldetik Varsóba, hogy a' mi tzelünket akadallyoztassák, és Gyűlésünket holtszabra nyujthatván, mostani szerentsés állapotunkat zürzavarba hozhassák. Ezen tzel veszedelmes titok; meg kell vallanunk, hogy a' mi mostani szerentsés forsunk sokaknak nem tettik Európában, kik a' mi zavaras vizeinkben kívánnak vala halászni. Ezen dolog a' Király eleibe is boisáttatott, és az ujj Ministerek a' Király kezére újra meg eskedetének a' hivsége. — Még nincs semminek vége várjunk tovább —; mert

Háborúé, vagy Békeiség? E' még máig is kérdésben forog. — A' Hadi készületek Bérsben igen tsendesek, de szüntelen valók azonban; noha minden felé csak ezt haljuk: békeiség! békeiség! — *Szemlinből* Juliusnak 2-dikán ezt írják: Az itt lévő Agyus készület Jun. 28 dikán Belgrádba viretett, és ugyan azon időben egy nehány golyóval terhelte haj

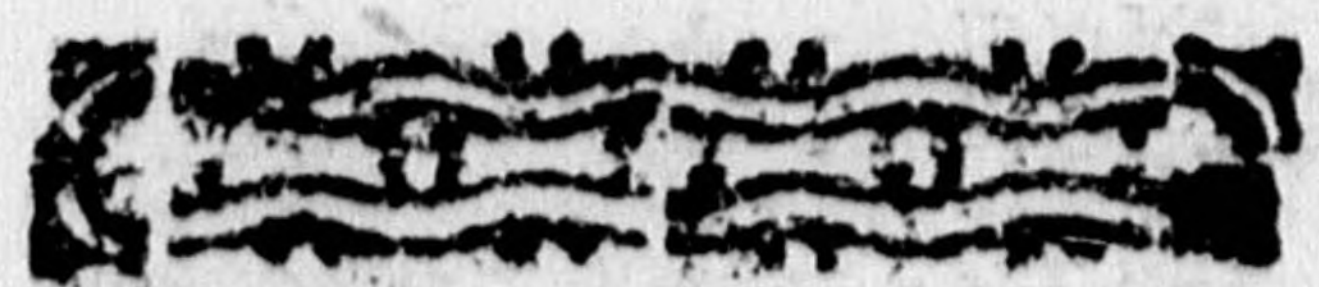
hajók is érkezének oda. — A' *Jordis Serge* 6 hajókon érkezett 2 dikban Belgrádba, és ekkor a' *Lan-glois* Sergét is ide várják vala. — Az Oláh Országban lévő Táborunk már 30 ezernél több fegyvereselekből mondatik állani. — *Tsernovitzból* 28 dik Jun. az iratik: Szüntelen nagy és számos tábori készülétek mozdulnak előre. — *Lembergöl* 4. July úgy iratik, hogy innen 40 ágyuk vitettnék el, mellyekkel még innep napokon is bajlódnak vala a' Kovátsok és szekérgyártók, és azok a' 6 Táborig Kovátsok is, kik eddig itt valának, sietve menének a' Táborhoz. Ágyuvonó lovak vásároltatnak itten siettséggel s. t. — Juniusnak 25 dikén Belgrádban 2 különböző nemű és Regementü Katonák között egy szerentsétlen ellenkezés támoda (*Brün 56.*) hol a' dolog már annyira fegyverre kerekedett vala, hogy még a' Patrolaknak is nem kedveznek vala, mind addig, mig *Feldm. Vallis Ur* 2 Kompánia gyalogságot és 1 tzug Húszárságot olly parantsolattal rendele ellenek, hogy ha engedelmeskedni nem fognának azonnal kemény tüzet adnának réájok. Ezen parantsolat ellen is olly nyakasok valának, hogy közüllök 6-an le lövetének, és sokan sebet kapának. A' veszekedés a' 2 Regement között az elsőség eránt támodott vala, mellyet mind a' 2 Seregbéli népség magának tulajdonit vala. — Egy más, Oláh Országból Jun. 29 dikén költ Levélben ezek iratnak: Minden Moldovában lévő Ts. Királyi Lovas Sergek *Bukoreftig* elé mozdúltanak, és Erdélyből 8 Bata-lion gyalogság már ide meg érkezett. A' 2 dik Határnok Oláh Sereg a' *Szereti* Kordont örzi, és ennek *Stabia Fokában* vagyon. — A' N. Székely Sereg *Foksántól* egészen *Buszévig* elé mozdúlt, és ott parantsolatot vett, hogy a' *Gallitzból* jövő ágyu készüléket vegye általma alá, és kifizje. — Ugy értjük, hogy a' *Braillai* Török általam 18 ezer főből áll; a' Várnak Komendánsa *Mahometh Basa*; a' népnek pedig Vezére *Seráskir Hadsi Abdi Basa*. — Egy 2 dik July költ *Bukorefti* Levélből értjük, hogy a' F. Ts. Királyi tellyes hatalmú Ministerek *B. Herbert*

bert és Gr. Eszterházy máig is Bukorestben vólnának; a' Törökök még eddig magokat minden el-
lenségeskedéstől megtartoztatták, sőt a' napokban
2 szökött Katonáinknak Lovaiakat 's más készületeket
a' szélső vigyázatra visszaadták — 's azt beszél-
lik, hogy ennek a' hónapnak végéig, mig egy Prusz-
sziába és Anglia küldött Kurirt vissza várnak, fegy-
ver nyugvás vólna köztünk és köztök. — Egész
Erdélyben semmi Katonáság nintsen; a' M. Vásár-
helyi Várat a' Borgai Határnak Oláhok őrzik egy
néhányon.

Ezen hónapnak 17-dikén egy igen nevezetes *Do-
britzhoffer Márton* nevezetű 73 esztendőös vólt *Jesuita*
hala meg Bétsben az Irgalmas Papok gyámaltalan
Betegeket fedező szárnyaik alatt. Ezen Pap soha
életében beteg nem vólt, és most is guttaütésben hólt-
meg. *Jésuita* korában 22 egész esztendőig lakott A-
mérikában és ő vólt az *Abéponiai Tartomány*nak a-
zon Apostala, ki fél-milliom embernél többet térített
meg a' *Keresztényi Hitre*. Meg-irta ő ezen *Tarto-
mány*nak minden némű történeteit német nyelven 2
könyvekben, melyeket most a' *Pesti Univerzitás Lo-
gices Professora Kráil Ur' Déák* nyelvre fordított.
A' mi ezen Papot mindenek előtt leg inkább emléke-
zeteffé tette az, hogy noha ritka kegyeffégű életet élt,
még is azomban oly vidám kidvű és mulattságos be-
szédű vólt, hogy Bétsben, hól ember szükibe soha
sem vagyunk, ezen Papot még a' főbb gyülekezetek-
be-is két kézt kapták és vitték, a' maga ritka mu-
lattságos és Rangjához mérséklett tréfás beszédéert,
és némely elmés szavaiért *Felf.* meg boldogúlt *II-dik*
Joséf Tsászár előtt is nagy kedvet nyert vala. — En
a' ki ezen orában hallám, hogy tegnap meg halála-
zott, ezt irám emlékezet kövére: *Nyugodjál jó Pász-
tor pályád' ki futottad, hogy egy jó Pap 's jó Ember*
vóltál ki-mutottad!

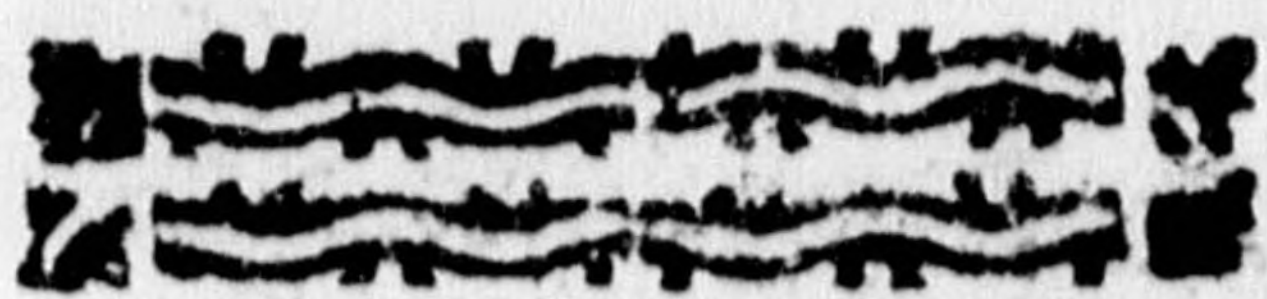
Erdelyben Enyed, 4 July. (szoról szora) — —

Kedves Kurir Ur'! Ha azt irnám a' Kurirnak,
hogy a' mi *Helvétziai* vallást tartó gyülekezetünk ha-
rang-

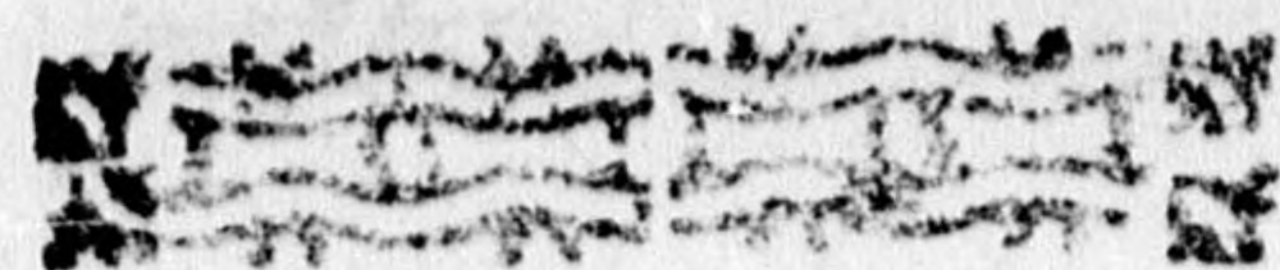
rangjainak hangja *Romába*, vagy *Helvétziába* ment, el nevetne a' Kurir magát 's azt kérdené: mit keres ott? Nem mondom lát hová ment, de hogy ezen nálunk soha sém történt tsuda meg-elett, és hogy a' mi Réf. Harangjainknak szavak hazunna el-küldetett a' bizonyos; mert a' mult Tsötörtöktől fogva egészen Vasárnapig meg nem szállalla — sőt azután való Vasárnap is ujra ugy el halgata, hogy a' mi Réf. Atyánkfiai egész Vasárnap Isteni tisztelet nélkül valának. Ezen történet nagyon szokatlan lévén a' nép előtt, mindenek a' harang hangját keresik vala. — En tudom hól a' harang hangja, 's a' Kurirnak is meg-lugom, ha fel fogadja, hogy senkinek ki-nem mondja. Ez a' *Superintendens Ur' Muzsäumába* nagyon zárva, melynek ez a' Magyarázata. Edgyik itt vólt Prédikátornak ados maradt a' Gyülekezésünk 64 R. forintokkal, 's a' *Superintendens Ur'* megtiltotta, hogy míg ezt le nem fizetnék addig ne harangozzanak, és e' Templomban imádkozni senkinek szabad ne legyen azon a' héten, melyen az a' *Prédikátor* vólna hetes, kinek Gyülekezésünk ados — mely szerint edgyik héten itthon a' harang hangja, a' másikon hól jár *Isten* tudja!! — A' Munkás ugyan — már az akár a' szomszéd Kukuritzáját Kapálja, akár az *UR* szöllőjét munkálja méltó a' maga bérére; de az a' Nagy Apostol, ki ezt mondotta, soha harangozni és imádkozni meg-nem tiltotta

Pest Jul. 12-dikén. — Gyakran rudalkozzák tőlünk az érzékeny Hazafiak: *Miképpen tanítják az Univerzitásban a' Magyar Nyelvet?* Sőt magunk között is, kik azon nyelvnek oktatására szándékozunk, gyakort fel fordúlt ez a' Kérdés: *Hogy kellene az oktatásokat leg hasznosabban el rendelni?* de valóban meg nem határozhatom: hanem a' Hazafiak gyönyörködtetése végett rövideden meg-irni kívántam az Urnak, miképpen halgatjuk mi a' Pesti Univerzitásban ezen Nyelvnek előadásait; minthogy bizonyosan tudom, melly igen örül az Ur mind a' Nemzetnek, mind pedig a' Nemzeti nyelv előmenetelének. — Az Univerzitásbéli Magyar fel-olvasások eleinte

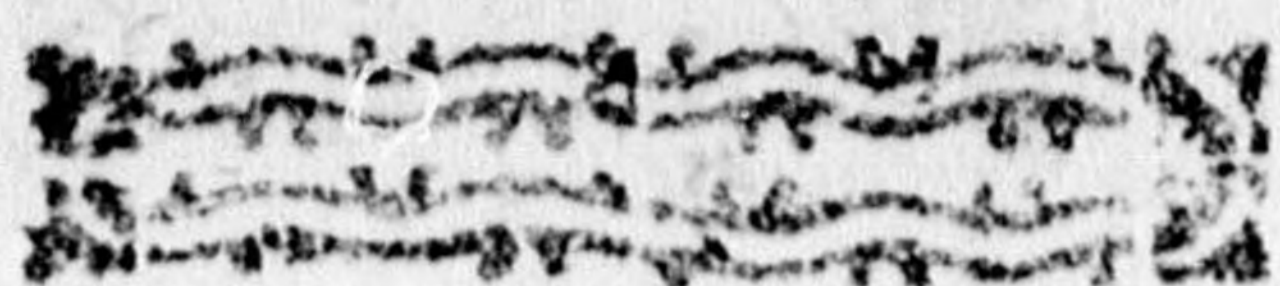
eleinte változtatva kezdődtek, egy órán a' kezdőkért, más órán a' gyarapodókért. Most pedig az Ifjúságnak fok munkái miatt meghatározottak az órák, Hétfőn, 's Pénteken a' kezdők járnak, Szerdán, és Szombaton a' született Magyarok, Kedden pedig, és Tsötörtökön a' Normális Tanítók dél előtt tíz órakor már a' Grammatikát elvégezték a' Kezdők a' Syntaxisig; és fordítanak Magyarból más nyelvekre, a' Syntaxis pedig nem tudjuk fogé még ezen Oskolai esztendőben tanítani? Mint hogy a' Magyar nyelvűből lett fordításbéli gyakorlások is időt kívánnak. — Mi pedig született Magyarok a' nyelvnek ékeiségeit gyakoroljuk: mint-hogy pedig a' Pesti Univerfitásban az *Aesthetica* rendszerint való tudomány, de még ez ideig az anyai nyelvünkre nem volt alkalmaztatva, az ollyak kedvéért, a' kik ezen tudományt nem hallották, röviden a' nyelvűbéli szép előadásra megkivántató fundamentomos megjegyzések előadattak. Megfejtetett felolvasások tartattak az igaz Izlésről, a' ki-mondásoknak tulajdonságairól, az ész Lángnak (genie) erejéről, a' Kritikáról, a' fentésegeről (Sublimitas) ugy a' gondolatokra, mint a' szólásokra való nézve. Ezeken kívül példákkal világossíttatnak a' izabások. Eddig válogatott rajzolásokot maga fejtegetett vólt meg Kir. Profeflor Ur; most pedig magunk gyakoroljuk mi magunkat. Választ ki-ki a' maga tehetsége szerint ollyan mondasokat a' Magyar Könyvekből, a' mellyeket meg vizsgálhat: ki szoktuk mutatni mind a' hibákat, mind a' szépségeket ugy a' gondolatokban, mint azoknak előadásában. Eleinte *Telemákból* mutogatta vólt maga Profeflor Ur mind a' hibákat, mind a' szépségeket, mig már most magunk is a' Kritika-béli izabásokat alkalmaztatnánk. „

A' babonás könnyen hívőségnak szülő anyja a' tudatlanság. Annál nagyobb tehát, még Hazánk-nak fok részeiben a' veszedelmes tudatlanság, men-nél gyakrabban példáit lehet benne tapasztalni a' babonás

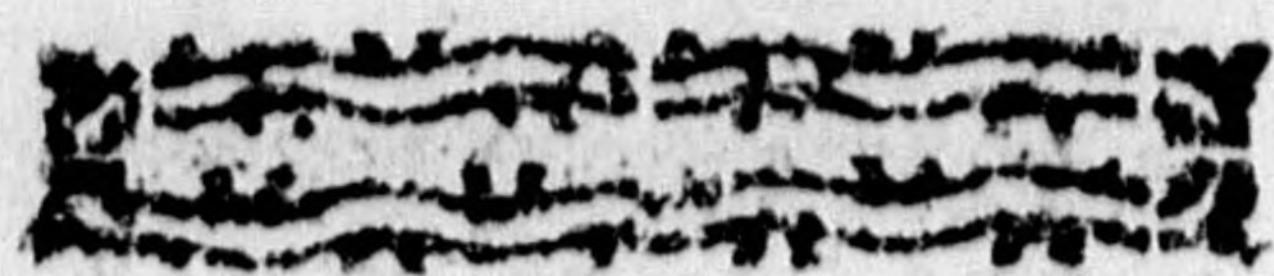

bonás hívőségnek. Illy példáról emlékezik az itt következő Levél is:

*Német - Gurabból, Juliusnak 7-dikén. — „Po-sony Vármegyének kebeleiben fekvő Szeli nevezetű Helységbe, egy ifjú — mintegy 16 — 17 esztendő — Tót Leány érkezék a' napokban, Tátosnak mondja vala magát, a' ki minden kintset, melly a' föld' gyomrában vagyon, lát, meg-mutathat, és ki-olvashat. Szállást vett magának a' Falu' Bábájánál, ki is örömmel fogadta őtet, es házról hazra vezetgette, minthogy bőv meg jutalmaztatással hitegettetett a' Tátos által. Minekutánna el futamodott volna a' hire, magok a' Falunak Elsői is jártak utánna, házokba vezették, 's mindenikben sok pénznyerésnek reménységét gerjesztett a' tsalfa Leány. — Meg mutatta nékiek a' pénznek hol-létét; 's meg határozta a' napot-is, a' mellyen vejendők valóának a' pénzt, melly a' hely' meg mutatása napjától számlálva, kilentzedik nap vala; de azt-is megmondotta előre, hogy az említett kilentzedik nap előtt való napon el-kellene ő nékie egy keves-sé menni, több tátos pajtásainak gyűlésébe, 's vélek meg verekedni. (Igy kélzített magának utat az el-szökésre, 's így keresett színt azon verésnek, mellyet; tsalárdságában utól érettetvén kapott volt valamely helységben, 's a' mellynek kékes béllyegeit most is a' testén hordozta). — Igérte, hogy vizsgálja jövedele után ki fogná kinek kinek olvasni a' pénzt a' földből, úgymint a' mellyet azért nem lehetne tsupa Embereknek ki-ásni, mivelhogy egy fekete kakas ülne rajta, mellyet el-kellene előbb ríj-jalztani. — Ezen beszédnek, olly hitelt adtak a' babonás ostoba Emberek, hogy a' Papjoknak minden oktatására 's intésére is tsak azt felelték: „*Ó Tiszteletes Uram! maga az Isten küldötte azt mi kö-zinkbe, hogy mi rajtunk segeltyen; igaz, és bölts Leány az; mindeneke tud; még azt is tudja, kinek mennyi pénze vagyon: mert N. Nnek megmondotta, hogy nincs több 3 garassánál, N. Nnek pedig 35 Jorintjánál; pedig úgy volt.*” — Könnyü volt t. i.*

a' ravasz Leánynak ezt, 's más effélét tudni, mivel azoknak, — — — — — kik pénzt akartanak tőlle kapni, megmondotta, hogy semmijeket se zárnak-el előtte, különben hihetetlen emberek lévén, pénzt nem kapnának. Maga, semmi pénzt nem kért ugyan az emberektől, hanem egyebet mindent el-vett, a' mit adtak néki; a' minthogy kapott is hét ezüst gyűrűt, néhány ingeket, szoknyákat, gyólts kezkenőket, 's több efféléket. E' mellett, naponként vendégettetett, éjjel evett, ivott, tántzolt; egy szóval, valamit tsak akart, a' mindent meg tselekedtek kedvéért az emberek. Elérkezvén a' kileutzedik nap, még akkor is véle dorbézoltak. Egyszer villámlás esvén az égen, elkiáltja magát a' Tatos: „*Itt a' bak, úgy mond: érettem, már el kell mennem; a' kinek tettzik, jöjjön velem.*“ Jól tudta, hogy még tsak a' szobából sem bátorkodik egy is ki menni, a' mint ugy is lett; egy sem vállalkozott úti társnak: hanem szépen kérték, ne kényszerítene őket ki menni, inkább tsak menne maga. Nem is kellett néki egyéb, ki ment, felült a' maga bakjaira (lábaira) elillantott, 's maig is odavan: de még-is váratik víziza, némelly (talán nem vétkezem vele, ha azt mondom) fél eszüektől. — Minekelötte elment volna, egy Nemes Embernek — a' ki leg-inkább örült a' nyerendő penznek, 's leg-többet ajándékozott a' Leánynak, 's a' ki még a' maga búza-szekrényét is öfzve akarta vagdalni, midőn hallotta tőle, hogy pénz volna alatta — a' szobája' közepére — t. — Én, azt mondon erre, hogy jól tselekedte; mert tudom, hogy ezután nem egy könnyen fog hinni a' Nemes Ember is. — Még egy, ide tartozó furtsa dolgot emlitek: Egy Ember, éppen akkor lévén a' maga kertjében, midőn a' izomizéd Afzizonyát egy dió fa mellé vezette a' maga kertjében a' tsábitó Leány, 's azzal ámitotta, hogy a' fa alatt tele volna egy katlany (üst) aranyakkal, a' mellyet ő ki fogna számára olvasni. Bé-estvéledvén, kapja magát az Ember, az említett dió-fához lopódik; vermet ás az alá, 's elhoz.

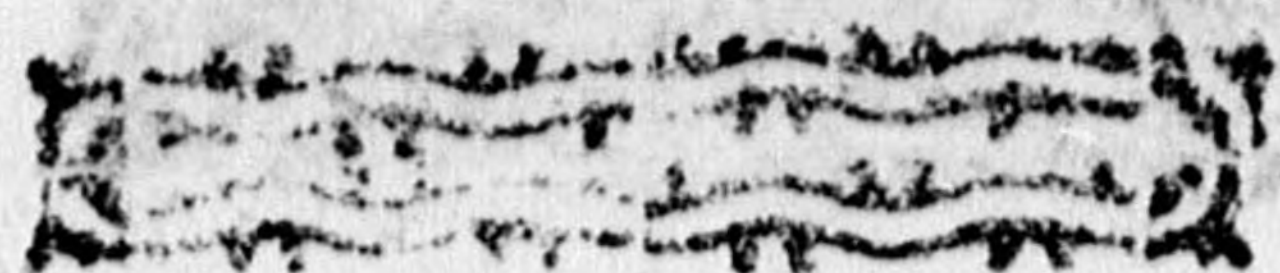
hozván a' maga katlannyát, jól meg-forgatta azt a' veremben, úgy hogy egészen ott maradt a' helye, 's azzal el-megy. Reggelre kelvén az idő, siet a' szomizéd Aszszony a' kerjébe, hogy ott magát a' diófa alatt lévő reménységével táplálja: hát látja az ásást, és a' katlany' helyét. Sirásra fakad, kezeit kótsolja, jajgatva fut az úttzára, és zokogva beszéli az elmenőknek, miképpen folytatott meg kintsétől, a' kik közül egy azt mondja néki, hogy ha száz forintot adánd néki, meg-fogja mondani, ki ásta ki az aranyokat? Anyit nem adhatok, felele az Aszszony, hanem ötvent tsak ugyan adok. Megelégedett az Ember, és az Aszszony futva siet azon Baráttjához, a' kinél vólt a' pénzetskéje le téve, hogy el-hozná az ígért 50 for. Valósággal oda is adta vólna azokat az esméretlen embernek, ha egy esmerőlse, a' ki az egész tréfát tudta, őtet elő nem találta, 's tőle meg nem tudakozta vólna, hova sietne olly igen, és azután néki a' dolgot ki nem nyilatkozattatta vólna. “

Nagy - Szombatbó, Jul. 12 dikén. „Májusnak 29-dikén, egy Levele érkezett ide Ns Nyitra - Vármegyének a' T. Helytartói Székre (*Officium Vicariale*), melyben a' Fő Tisztelendő Helytartó Kánonok Uratigen szívesen kéri az említett Ns Vármegye, hogy azon, 27 dik Mártziusban költ kegyes Királyi Rendelésnek — melly, Magyar Hazánkban a' Magyar Nyelvnek gyarapodásáról, 's közönségesebbítéséről méltóztatott gondoskodni — minél fogatosabban lehető tellyesítése végett, az ollyan helységekbe, mellyek vagy egészen, vagy leg alább nagyobb részént Magyarok, olly Egyházi Személyeket rendeljen ki a' lelki gondviselésre, a' kiknek mind szivek, mind tehetségek légyen eszközteni annak a' nemes Tárgynak hová hamarább való elérését. Jelenti azután a' Nemes Vármegye, hogy a' helységbéli Mesterekről is fog ő szorgalmatoskodni, 's erántok olly rendelést tenni, hogy azok ellen se panaszkodhasson, virágjába indúltt, 's a' fényeskedésre szapora lépésekkel siető édes Nyelvünk. “

Az itt lévő hat Oskoláknak Igazgatója Tisz. Zachar András Ur. A' Tanító Urak pedig így következnek rend szerént: Bakky Ferentz (Rhet.), Torday Pál (Poet.), Mikunda József (Syntax), Tiszt. Polinger Leopold József (Gram.), Brozsek Ferentz (Princip.). — A' normális Oskoláknak Igazgatója, Dévay János Ur, ditséretessen iparkodik, 's mozdít is nem keveset, igazgatása alatt lévő Oskoláiban a' Magyar Nyelven.

A' Fiumei Kormányshéknél Tábla-Biróságot viselt Gróf Barkótzky Ferentz Ur, a' Fels. Kir. Helytartó Tanatshoz megy Kir. Tanátsosnak: helyébe Gróf Pálffy Ferentz Ur rendeltetett, Kir. Tanátsos titulussal, a' ki eddig Titoknok volt a' Kir. Helyt. Tanátsnál.

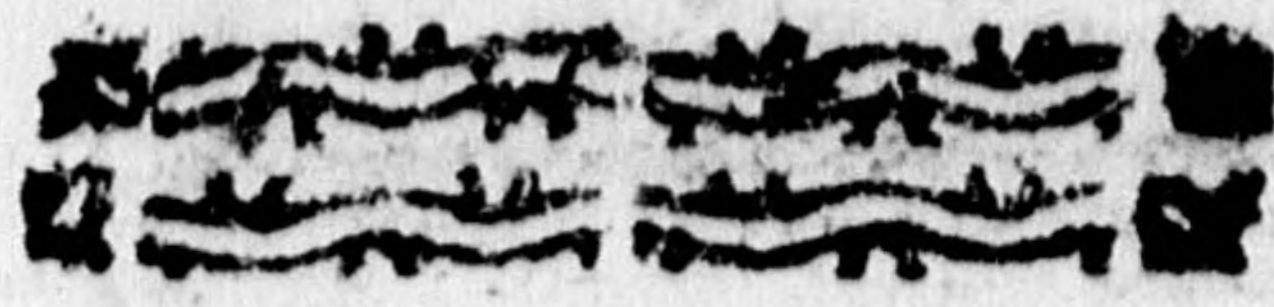
Frantzia Ország. — „ Minden ujjság Levelek többnyire Párisi bizonyos - és bizonytalanságokkal vagynak tele. A' Királynak Párisból való elmeneteléből származott Processusnak ki-menetele még bizonytalan. A' szárnyáló 's más közönséges Levelek szerint (Vien B. 17: Köln 109. 's a' t.) e' következők a' Frantzia Királyi Házat illető nevezetesebb hírek. A' Királynak fogságban való tartatása, még nem láttatik közelíteni a' maga végéhez. A' Klúbok ha dolgoztak valaha, most már egybe vetett erővel mozgatják a' Nemzeti Makhjának kerekeit, 's ha hihetni ezen Leveleknek, most már az egy darab időtől fogva egymás közt hasonlábann volt Klúbok is össze békéltetnek, és ezeknek tagjai, kik eddig egymást nem is nézheték, most egymást tsókoilyák, ölelik, és a' Konstituzionak erősebb fundamentomra való helyheztetésénn edgyütt tanátskoznak (Részre hajlás nélkül meg vallható igazság, hogy szép dolog, midőn egy Országban az indulatok a' veszedelmek közelettésével, edgyesülnek előbb, hogy sem jobban meg-hasonlanának) A' Jákob Klúbjá azt akarja, hogy a' Nemzeti-gyűlés leg-felleyebb Aug. 30-dikáig egy fő Itélő széket rendellyen, és ezt eskettelse-bé a' Király' Párisból való el távozásából eredett Processusnak meg-ítelésére, és hogy a' Király addig az idő

időig minden Királyi foglalatosságaitól fosztásék-
 meg. A' Külső Hatalmoságoknak itt lévő Követ-
 tyei a' múlt hónapnak 28 dikán meg akarván jelen-
 ni a' Király előtt, nem botsáttattanak hozzá: mely
 szerint *Montmorin* által tudtára adták a' Nemzeti-
 gyűlésnek, hogy ők kérdést fognak a' magok Ud-
 varaiknál tenni, mi tévők légyenek a' jelen való
 környülállások között. Vagynak kik azt erősítik,
 hogy ezen idegen Követek nem sokára oda fognak
 Párist hagyni: de ezt az idő mutattya meg. Az
 igaz, hogy az Auszriai Ház tellyes hatalmú Ministe-
 re *Merci*, ki ennek egyszersmind *Párisi* Követtye-
 is, el végezvén Austr. Belgiumbann a' maga köteles-
 ségét, nem tért Párisba még eddig vissza, hanem
Spaaba ment nyugodni. A' Király el útozásábann
 résztes személyek, gyűllytettnék bé Párisba lassan
 lassan. Midőn egy *Damas* nevű, ki a' Királyt el-
 fogattatásakor, ha lehetett volna, örömeit ki-sza-
 badította volna, közelebbről bé felé hozattatnék,
 tele torokkal kiáltozza vala a' késérő sokaság utánna:
a' lámpás fára! Azon személyek között, kik a' *Del-*
fin Kormányozójának, a' valóztatás végett kándi-
 dáltattanak, *Bouillének* neve is fel vala jegyeztetve:
 de azt a' Nemzeti gyűlés ki-törölvén, ki hirdettette,
 hogy a' ki ezen Generálist elevenenn el fogván kéz-
 be adja, 100 ezer Livra, a' ki pedig ennek, vagy pe-
 dig más olyan Generálisnak, ki Frantzia Ország
 ellen népet fog vezérleni, tsak fejét fogja kézhez
 szolgáltatni 50 ezer lészzen jutalma. A' népnek még
 ez-is egy kívánsága, hogy minden Frantzia Királ-
 lyoknak (ki nem vévén IV dik *Henriket* is) ertz ké-
 peik az olvasztó házba vitettsenek. — XVI dik
Lajosnak álló képeit a' nép mindenünnen le szaggat-
 ván, helyekbe ezeknek a' *Vóltérét* és *Ruszsoét*
 helyhezette. Szerte széllyel a' tartományokbann
 még nintsen a' gyilkoságnak vége. *Kis Britannia-*
bann közelebbről is sok rendbéli Uraságoknak Kas-
 téllyaik hamuvá tétettenek. *Lionban* egy fő ember
 ablakából le vettetvén feje vétetett, 's háza is meg-
 gyujtatván, ártatlan felesége, gyermekeivel edgyütt,
 ha

ha a' Nemzeti Gárdák nem érkeztenek volna, a'
 tűznek prédájává vált volna. *Nántesből* a' Nem-
 zeti hitet le nem tett Papok el-üzettének, házaik
 fel prédáltattanak, és öt fő emberek meg-ölettenek.
 — Spanyol Ország felől a' Pyraeneumi hegyek
 allván erősítettik a' Frantziák örizettyeiket. — —
Met-i Komendánsá Gen. Bouille helyett, a' *Tzváj-*
brükki Regementnek Obestere *Vurmzer* tétettetett. —
 Két fenyegetődző Levelek érkeztenek a' Nemzeti-
 gyűlés eiejébe a' Királynak szerentsétlen útozásától
 fogna; egyik magától Gen. Bouilétói, a' más pedig
 a' véle edgyütt *Luxenburghan* jobb időkre várako-
 zó Frantzia Tisztektől. Egyenlő fenyegetődző han-
 gonn vagyon írva mind a' kettő: de noha Generál
Bouille a' fellyebb való Amériikai hadnak idejében
 vitéz maga vifelete által még az Anglusok előtt - is
 magának bámulást és tiszteletet tudott szerezni: most
 ugyan a' Frantziák előtt csak tsufoltatást szerzett,
 és azt, hogy egy puha Generálisnak neveztesék.
 Midön a' Nemzeti gyűlésbenn olvastatnék ezen Le-
 vélből: *hogy ha a' Királynak csak egy hajaszála-is*
fejéről el veszne, tehát Párisbann egy kö a' másikon
épségbenn meg-maradni nem fogna: vóltanak olyan
tsufolodók, kik javasolták, hogy igen jó lenne csak
hamar Inventariumot készíteni, 's egyfzersmind tud-
tára adni a' Királyi Komornyiknak, hogy nagy vi-
gyázással légyen a' Király körül; — — —

— Sok e' féle apróságokkal vagynak tele az
 idegen Levelek: de nem lehet minden apróságot el-
 hinni: azt leg-alább által lehet az illyenekből is
 látni, mi formán gondolkozzék a' Frantzia nép.
 Előbb a' földel egyenlővé akarta tenni a' *Boullé* há-
 zát: de meg-értvén, hogy már az a' Nemzet hasznára
 el vólna foglalva, épségbe meg-hagyta, magát pe-
 dig haza úrulónak hirdettette. — A' *Manhdimi*
 Levelek szerint, melly a' leg ujjabb hir, már el-vé-
 tetődött vólna a' Királytól egy esztendőig Királyi
 méltósága, melly esztendő alatt csak 1 Millió vól-
 na számára ki-rendeltetve, és ezen esztendőt fogság-
 bann

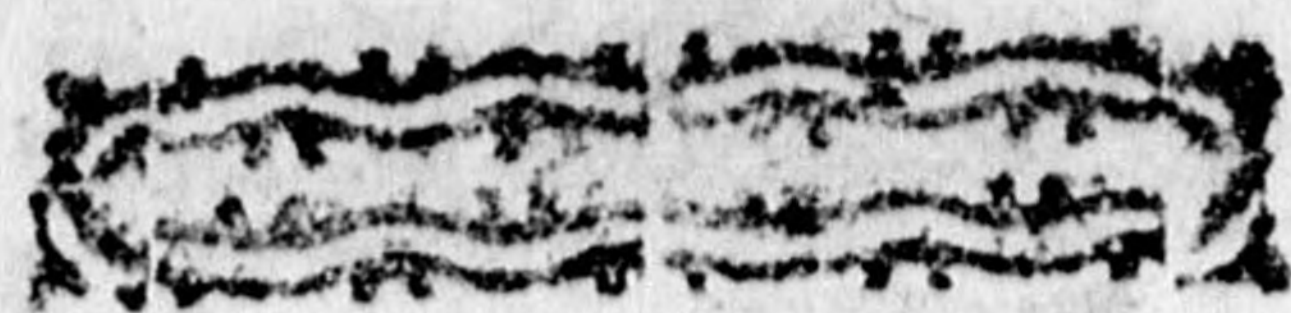

bann kellene ki-tölteni: de ugy láttzik, hogy ez még eddig igen ujj hir, 's tsak onnan vette eredetét; mivel Jun. 24-dikén arra az itéletre láttattanak némelleyek a' Nemzeti-gyűlésbenn hajlani, hogy a' Királynak tsak akkor kellene ismét vizliza bostáni az executiva hatalmat, minek utánna már az ujj Constitutio tökéletesen lábra állott. Ebből mások azt a' következeft huzták ki, hogy ez szerint a' Király soha a' maga hatalmát vizliza nyerni nem fogná.

— — — Az Auszriai Belgiumhoz határos tartományaikat, mellyek erre a' végre alkalmasok, viz alá vették a' Frantziák, mint a' melly előre való látás által leg jobban gondollyak ellene állani a' *Bouille* azon fenyegetődzéseinek, mely szeriat ő fogna az első lenni, ki az idegen Hatalmafságoknak Sergeit, a' leg bátorságosabb és alkalmatosabb útakonn fogja *Páris* alá vezérleni.

Elegyes jegyzések.

— — — A' Rostába maradott.

*Nagy Váradról azt írják, hogy a' Gróf Teleki Sámuel Ur ő Exja Bihar Vármegyében lett Főispányi Instellátioja igen fényesen és tsendesesen ment légyen végbe; melyről következő Levelünkben bővebben. — A' Pesthi Univerfitásban az *Anatomiának Profelsora*, a' *Filofofiának és Medicinának Doktora*, *Baró János Ur*, ki még a' 30 dik esztendő sem érte vala-el, és egész esztendeig beteg lévén, tanításához is hozzá nem kezdhetett, ezen hónapnak 13-ikán eltemettetett.*

Hir-adás.

Minthogy Nádmézkonfekt készítő *Henrikh János*, ki is Német Országban a' *Hohenlöhei Hertzegségben Öhringenben* vette szármozását, ez előtt egy esztendőnek előtt Magyar Országba elútozván, az óltától fogva magát tellyességgel nem jelentette: ezen az okon alkalmatosságot szolgáltatót a' maga után való tudakozódásra; és az a' kívánság iránta, hogy vagy maga, vagy pedig ha maga, reménység felett beteg, vagy megholt volna, más valaki, a' ki az ő életének környül állásait tudja, Bétsben a' *Franciskánusok piattzán*, a' 952 szám alatt lakó *Ján* nevezetű Hertzegi Residensnél tégyen ez iránt jelentést. Az ez iránt tétetendő minden némű költségért illendő elég-tétel ígértetik.